

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.411.002.02.2016
D/16/502

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/16/502 - Działania edukacyjne na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej w ruchu drogowym
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Zbigniew Truszkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98647 z dnia 12 lutego 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 1)

Jednostka kontrolowana	Gimnazjum nr 3 im. Polskich Noblistów (zwane dalej <i>szkołą</i> lub <i>gimnazjum</i>) os. Czwartaków 1; 62-020 Swarzędz.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Karolina Łyskawa, dyrektor (od 1 września 2015 r.), wcześniej (od 15 stycznia 2015 r. pełniąca obowiązki dyrektora. Do 12 stycznia 2015 r. dyrektorem był Waldemar Biskupski.

(dowód: akta kontroli str. 3-10)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Szkoła podjęła oraz realizowała właściwe działania edukacyjne na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej w ruchu drogowym, związane z przygotowywaniem uczniów do prawidłowego korzystania z dróg publicznych.

W szczególności podejmowano działania związane z ograniczeniem zagrożeń w trakcie uczestniczenia uczniów w ruchu drogowym w czasie wycieczek i imprez szkolnych. Uczniowie mieli zorganizowany przez Gminę Swarzędz, jako organ prowadzący szkołę, bezpłatny transport do i ze szkoły, co pozytywnie wpływało na zapewnienie im w tym czasie bezpieczeństwa. Dowóz uczniów niepełnosprawnych zorganizowany był z wykorzystaniem dostosowanych do tego środków transportu. Niemniej jednak, oględziny wskazanych przez uczniów w ankietach miejsc na trasach dojścia do szkoły, ujawniły występowanie potencjalnego niebezpieczeństwa dla uczniów jako uczestników ruchu drogowego.

Szkoła, w trakcie zajęć edukacyjnych - edukacja dla bezpieczeństwa oraz godzina z wychowawcą, realizowała zawarte w podstawie programowej cele i treści związane z bezpieczeństwem w ruchu drogowym. Rzetelnie wykorzystane zostały istniejące możliwości uczestnictwa w akcjach edukacyjnych i promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego. Na podkreślenie zasługuje organizowanie przez Szkołę

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

cyklicznych festynów szkolnych i pokazów, w ramach których pozorowano wypadki drogowe i prezentowano sposoby udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania szkoły związane z poprawą bezpieczeństwa osób nieletnich korzystających z dróg publicznych.

Opis stanu
faktycznego

Statuty regulujące zadania, strukturę organizacyjną i sposób działania gimnazjum przyjęte zostały uchwałami Rady Pedagogicznej nr 7/9/2013/2014 z dnia 22 stycznia 2014 r. i nr 7/1/2015/2016 z dnia 28 sierpnia 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 14-19)

W roku szkolnym 2013/2014 w szkole zorganizowano 14 oddziałów ogólnodostępnych (cztery oddziały klas pierwszych, pięć oddziałów klas drugich i pięć oddziałów klas trzecich), do których uczęszczało od 334 do 343 uczniów, oraz dwa oddziały zorganizowane jako Zespoły Edukacyjno-Terapeutyczne (dalej ZET) z 6-cioma uczniami. W roku szkolnym 2014/2015 gimnazjum prowadziło 13 oddziałów ogólnodostępnych (cztery oddziały klas pierwszych, cztery oddziały klas drugich i pięć oddziałów klas trzecich), do których uczęszczało od 327 do 338 uczniów, oraz dwa oddziały zorganizowane jako ZET z 6-cioma uczniami. W roku szkolnym 2015/2016 naukę zorganizowano w 13 oddziałach (pięć oddziałów klas pierwszych, cztery oddziały klas drugich i cztery oddziały klas trzecich), do których, do 15 lutego 2016 r. uczęszczało od 328 do 329 uczniów oraz w dwóch oddziałach, ZET z 5-cioma uczniami.

(dowód: akta kontroli str. 20)

W badanym okresie, do końca roku szkolnego 2014/2015, dla gimnazjum wyznaczony był obwód szkolny, którego granice określiła Rada Miejska w Swarzędzu w 2005 r.² Zmiany w stosunku do 2005 r.³ obejmowały dodanie czterech ulic: Grudzińskiego, Gruszczyńskiej, Górków, Kosynierów i św. Marcina, a także dwóch miejscowości Gortatowo i Katarzynki. Ustalając obwody szkół Gmina Swarzędz uwzględniała istnienie szlaków komunikacyjnych o znacznym natężeniu ruchu, które mogły kolidować z drogami uczniów do szkoły. W szczególności granice obwodu gimnazjum wytyczono w taki sposób aby mogli do niego uczęszczać uczniowie z miejscowości leżących w północnej części gminy, znajdujących się najbliżej szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 21-59)

W latach 2014-2016 (do 15 lutego) do gimnazjum uczęszczało od 129 do 148 uczniów zamieszkałych na wsi i od 173 do 207 uczniów zamieszkałych w mieście⁴. W Gminie Swarzędz ustawowy obowiązek zorganizowania bezpłatnego transportu uczniów wykonywano poprzez bezpłatne przejazdy komunikacją miejską. Zasady korzystania z przejazdów ulgowych i bezpłatnych określone zostały w załączniku nr 3 do uchwały nr LIV/398/2006 Rady Miejskiej w Swarzędzu⁵ z dnia 29 marca 2006 r. W obwodzie gimnazjum droga ucznia z domu do szkoły na terenie miasta wynosiła średnio 750 m, a na wsiach 5.8 km. Bezpłatnymi dojazdami

² uchwała Nr XL/298/2005 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 30 marca 2005 r.

³ uchwała Nr VI/59/2015 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 24 lutego 2015 r.

⁴ miasta powyżej 5 tys. uczniów.

⁵ Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 1 lutego 2016, poz. 991

komunikacją miejską objęto uczniów z obwodu obejmującego miejscowości: Bogucin, Gortatowo, Gruszczyn, Karłowice, Janikowo, Kobylnica, Uzarzewo, Wierzonka, Wierzenica, Katarzynki. Uczniowie z tych okolic dojeżdżali do szkoły liniami Swarzędzkiej Komunikacji Autobusowej: 491 – Rynek-Gortatowo-os. Kościuszkowców (przez os. Czwartaków); 492 – Rynek – Gruszczyn – Kobylnica – Uzarzewo (przez os. Czwartaków); 493 – Rynek – Gruszczyn – Kobylnica – Wierzenica – Wierzonka – Karłowice (przez os. Czwartaków); 412 – Rynek – Gruszczyn – Kobylnica – Janikowo – Bogucin – Poznań (przez os. Czwartaków).

Uczniowie niepełnosprawni byli dowożeni do szkoły samochodami dostosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych, przez przewoźnika wyłanianego przez gminę w drodze postępowania przetargowego. Uczeń był odbierany z domu przez opiekuna, który towarzyszył mu w drodze do szkoły; po przybyciu do gimnazjum, opiekę nad uczniem przejmował nauczyciel. Także w drodze ze szkoły do domu gmina zapewniała tej grupie uczniów odpowiedni środek transportu.

(dowód: akta kontroli str. 60-78)

W roku szkolnym 2013/2014 uprawnienia do bezpłatnych przejazdów posiadało 129 uczniów (38% ogółu). W latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 takich uprawnionych było odpowiednio 145 i 148⁶ (44% i 46% ogółu). Najwięcej gimnazjalistów korzystających z bezpłatnej komunikacji w drodze do i ze szkoły pochodziło ze Swarzędza, Gruszczyna, Kobylnicy Wierzenicy i Bogucina.

(dowód: akta kontroli str. 79-80)

W celu zdefiniowania problemów uczniów związanych z występowaniem zagrożeń w ruchu drogowym, przy udziale dyrektora gimnazjum, jego zastępcy oraz wychowawców klas przeprowadzono badania ankietowe dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego. Zadaniem uczniów gimnazjum było udzielenie odpowiedzi na temat posiadania karty rowerowej, drogi do szkoły (z określeniem, czy korzystają ze zorganizowanego dowożenia, czy pokonują drogę pieszo lub rowerem), w jakich warunkach odbywają drogę jako piesi lub rowerzyści. Ponadto, poproszono uczniów o ocenę, czy trasa którą pokonują w drodze do szkoły jest niebezpieczna ze względu na zagrożenia w ruchu drogowym oraz o opisanie i wskazanie szczególnie niebezpiecznych ze względu na ruch drogowy miejsc jakie napotykają w drodze do szkoły. Badania ankietowe przeprowadzono w dniu 20 i 22 lutego 2016 r. w ośmiu klasach gimnazjum (1c, 1 e, 2 a, 2 d, 3 c, 3b, 3 d, 1 a.). Wzięło w nich udział 136 uczniów, z czego 95 uczniów (70% ich ogółu) uznało, że na ich drodze do szkoły nie ma miejsc niebezpiecznych, a 41 ankietowanych (30% ogółu) uznało, iż ich droga do szkoły jest niebezpieczna, wskazując konkretne miejsca i opisując występujące niebezpieczeństwa. W ocenie uczniów gimnazjum najniebezpieczniejszymi miejscami w drodze do szkoły w Swarzędzu były: skrzyżowanie dróg w okolicy Euro Hotelu, ul. Cmentarnej i ul. Kwaśniewskiego, droga na osiedlu Kościuszkowców od ul. Kwaśniewskiego do skrzyżowania z wewnętrzną drogą osiedlową w kierunku szkoły (fragment drogi w pobliżu kościoła), odcinek drogi na ul. Kwaśniewskiego stanowiący dojście do szkoły, wewnętrzna jezdnia na osiedlu Dąbrowszczaków, na odcinku od żłobka do skrzyżowania z ulicą Zamkową sąsiadująca bezpośrednio z terenem szkoły. Poza miastem najczęściej obaw w zakresie bezpieczeństwa wśród gimnazjalistów budziła jezdnia na łuku z ograniczoną widocznością (trudności w przechodzeniu na drugą stronę ulicy ze względu na duże natężenie ruchu) oraz skrzyżowanie ulic Swarzędzkiej i Katarzyńskiej w Gruszczynie (brak widoczności, niekompletne

⁶ Do korzystania z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską uprawnieni byli uczniowie posiadający legitymację szkolną wraz z zaświadczeniem wydanym przez dyrektora szkoły określającym trasę przejazdu, wg wzoru określonego w załączniku nr 6 do uchwały nr LIV/398/2006 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2006 r.

oznakowanie i brak wydzielonych miejsc do przejścia dla pieszych), krzyżówka w Kobylnicy, przejście przez wiadukt w Bogucinie oraz jego okolice wokół pętli autobusowej i wzdłuż ulicy Słocińskiego (brak pobocza), droga w kierunku Wierzenicy i przystanek autobusowy w tej miejscowości (brak pobocza).

(dowód: akta kontroli str. 81-351, 352-353)

Oględziny przeprowadzone w dniu 24 lutego 2016 r. potwierdziły występowanie zagrożeń związanych z ruchem drogowym: na wewnętrznej jezdni, na osiedlu Dąbrowszczaków, na odcinku od żłobka do skrzyżowania z ulicą Zamkową sąsiadującym bezpośrednio z terenem szkoły, na odcinku drogi na osiedlu Kościuszkowców od ul. Kwaśniewskiego do skrzyżowania z wewnętrzną drogą osiedlową w kierunku szkoły (fragment drogi w pobliżu kościoła stanowiący „nielegalne” przejście dla pieszych (uczniów) udających się w kierunku szkoły), na skrzyżowaniu ulic Swarzędzkiej i Katarzyńskiej w Gruszczynie, przy przejściu przez wiadukt w Bogucinie oraz jego okolicach wokół pętli autobusowej i wzdłuż ulicy Słocińskiego, wokół przystanku autobusowego w Wierzenicy.

(dowód: akta kontroli str. 354-356)

W dniu 9 marca 2015 r. kontroler, na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷, poinformował Burmistrza Miasta i Gminy Swarzędz oraz Dyrektora Gimnazjum nr 3 im. Polskich Noblistów w Swarzędzu o występowaniu, związanych z organizacją ruchu i sposobem przechodzenia przez jezdnię, zagrożeń dla zdrowia i życia dzieci i młodzieży korzystającej z dróg publicznych w drodze do szkoły w obwodzie gimnazjum.

W dniu 11 marca 2016 r. Burmistrz Miasta i Gminy Swarzędz poinformował, że wstępne rozpoznanie potwierdziło istnienie miejsc niebezpiecznych na wskazanych przez kontrolera drogach publicznych w obwodzie gimnazjum. Burmistrz podał, że Gmina pracuje nad harmonogramem prac, które zwiększą poziom bezpieczeństwa uczniów uczestniczących w tych miejscach w ruchu drogowym.

W dniu 11 marca 2016 r. Dyrektor Gimnazjum nr w Swarzędzu poinformowała, że podjęła współpracę z Burmistrzem Miasta i Gminy Swarzędz w celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa drogowego uczniów gimnazjum. Podkreśliła, że podejmie działania edukacyjne skierowane do uczniów, mające na celu utrwalać i pogłębiać treści związanych z bezpieczeństwem pieszych, uczestników ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 357-360)

Według danych uzyskanych przez wychowawców klas na koniec lutego 2016 r., 196 uczniów (60% ogółu), deklaroowało posiadanie kart rowerowych, z czego 13 (4% ogółu) deklaroowało okresowe dojazdy do gimnazjum rowerem.

(dowód: akta kontroli str. 361)

Szkoła podjęła działania w zakresie informowania uczniów o obowiązku posiadania elementów odbłaskowych, umieszczając we wrześniu 2014 r. na stronie internetowej gimnazjum, w zakładce „Aktualności”, informację zatytułowaną „Każdy pieszy po zmierzchu...”, w której przypomniano, że od 31 sierpnia 2014 r. każdy pieszy, który będzie się poruszał po zmierzchu po drodze poza obszarem zabudowanym, musi mieć odbłask umieszczony w sposób widoczny dla kierujących.

⁷ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096 (dalej: ustawa o NIK).

Ponadto w komunikacie omówiono szczegóły związane z tym obowiązkiem; jakie przedmioty mogą być elementami odblaskowym oraz zalecenia dotyczące umieszczania elementów odblaskowych. W informacji tej przypomniano także o podstawowych zasadach poruszania się pieszych po zmroku. W ramach integracji nowo przyjętych uczniów, 5 grudnia 2014 r. w gimnazjum odbyła się impreza o nazwie „Noc w szkole”. Jedną z części spotkania była poświęcona omówieniu bezpieczeństwa podczas drogi do i ze szkoły w okresie jesienno-zimowym oraz pokazowi tanecznemu przygotowanemu przez uczennice, które miały przymocowaną do odzieży dużą ilość elementów odblaskowych, podświetlanych latarkami. Tak przygotowana wizualizacja, miała podkreślić, jak mało widoczny na drodze jest pieszy po zmroku oraz jaką korzyść można osiągnąć, stosując elementy odblaskowe. Na zakończenie pokazu, każdy uczestnik imprezy otrzymał elementy odblaskowe przekazane przez Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu oraz Komisariat Policji w Swarzędzu.

(dowód: akta kontroli str. 362-368)

Szkoła w należyty sposób dbała o bezpieczeństwo uczniów podczas zorganizowanego przemieszczania poza terenem szkoły. Dla każdej wycieczki lub imprezy tworzone karty wycieczki (imprezy). Karty były prowadzone zgodnie ze wzorem zamieszczonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r.⁸; zawierały program wycieczki lub imprezy organizowanej przez szkołę, listę uczestników, imię i nazwisko kierownika oraz liczbę opiekunów. Wycieczkę lub imprezę każdorazowo zatwierdzał dyrektor gimnazjum składając podpis na karcie wycieczki/imprezy. Kierownikami wycieczki/imprez byli nauczyciele z odpowiednimi kwalifikacjami.

(dowód: akta kontroli str. 369-404)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że oględziny miejsc drogowych, które wskazali uczniowie w badaniach ankietowych potwierdziły występowanie w obwodzie gimnazjum pięciu obszarów w obrębie dróg publicznych (wymienionych wyżej), mogących stwarzać realne zagrożenia dla uczniów uczestniczących w ruchu drogowym w drodze do szkoły. NIK podkreśla, że zmodernizowanie i prawidłowe oznakowanie tych miejsc wpłynęłoby w sposób istotny na poprawę bezpieczeństwa uczniów podczas drogi do i ze szkoły. W tym celu wskazane byłoby np. podjęcie przez szkołę, wspólnie z organem prowadzącym, okresowych przeglądów dróg publicznych znajdujących się w obwodzie gimnazjum, pod kątem występowania zagrożeń dla uczniów jako niechronionych uczestników ruchu drogowego. O stwierdzeniu ewentualnych zagrożeń należałoby poinformować odpowiedni organ zarządzający ruchem na tych drogach.

Problematykę związaną z zapewnieniem bezpieczeństwa pieszych porusza np. wydane w 2014 r. przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego opracowanie pod tytułem: „Ochrona Pieszych. Podręcznik dla organizatorów ruchu pieszego.”⁹.

2. Szkoła podjęła na początku roku szkolnego 2014/2015 jednorazowe działania w zakresie informowania uczniów o obowiązku posiadania elementów odblaskowych. Czynności takich nie kontynuowano jednak w latach następnych.

⁸ w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. Nr 135, poz. 1516, ze zm.).

⁹ Dokument ten dostępny jest pod adresem: <http://www.krbrd.gov.pl/files/file/Podrecznik-dla-organizatorow-ruchu-pieszego.pdf>

W ocenie NIK propagowanie zasad zapewniających właściwą widoczność pieszych uczestniczących w ruchu drogowym istotnie przyczyniłoby się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa uczniów w ruchu drogowym, co wskazuje na konieczność kontynuowania odpowiednich, systematycznych działań informacyjnych.

Ocena częściowa

W ocenie NIK szkoła podejmowała odpowiednie działania w celu ograniczenia zagrożeń związanych z uczestnictwem uczniów w ruchu drogowym w trakcie wycieczek/imprez szkolnych. Uczniowie mieli zorganizowany przez Gminę Swarzędz, jako organ prowadzący szkołę, bezpłatny transport do i ze szkoły, co pozytywnie wpływało na zapewnienie im w tym czasie bezpieczeństwa. Niemniej jednak, ogledziny wskazanych przez uczniów w ankietach miejsc na trasach dojazdu do szkoły, ujawniły występowanie potencjalnego niebezpieczeństwa dla uczniów jako uczestników ruchu drogowego.

2. Realizacja podstawy programowej w zakresie zagadnień związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego

Opis stanu faktycznego

Treści dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego zawarte w podstawach programowych, szkoła realizowała w ramach przedmiotów edukacja dla bezpieczeństwa i godzina z wychowawcą, przy czym przedmiot edukacja dla bezpieczeństwa po raz pierwszy, w klasach trzecich, wprowadzono do realizacji w arkuszu organizacyjnym na rok szkolny 2011/2012. W ramach zajęć z edukacji dla bezpieczeństwa, we wszystkich klasach trzecich zrealizowano tematykę związaną z bezpieczeństwem w ruchu drogowym, w tym: zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku, wyposażenie apteczki samochodowej, symulacje w scenkach z potrąceniem przez pojazd (zajęcia praktyczne), zasady zabezpieczenia miejsca wypadku w ruchu drogowym. W ramach przedmiotu godzina z wychowawcą, problemy bezpieczeństwa ruchu drogowego omawiano poruszając następujące tematy cykliczne: moja droga do szkoły, sygnalizacja świetlna, zabawy ruchowe-moja droga do szkoły, bawimy się bezpiecznie – omówienie zasad bezpieczeństwa podczas zabaw zimowych, prawidłowe przechodzenie przez pasy - zajęcia praktyczne, jestem rozważnym użytkownikiem drogi, ćwiczenia praktyczne w przechodzeniu przez jezdnię, bezpieczne ferie – pogadanka, rozmowy na temat bezpiecznych wakacji, pogadanki na temat bezpiecznej drogi do szkoły na rozpoczęcie roku szkolnego. Przedmiot edukacja dla bezpieczeństwa był realizowany w trzecich klasach na podstawie ramowego planu nauczania, zgodnie ze szkolnym planem nauczania obowiązującym w roku szkolnym 2014/2015. Na jego realizację w poszczególnych klasach zużyto od 30 do 34 godzin lekcyjnych, tj. jedną godzinę lekcyjną na oddział w tygodniu. W przedmiocie edukacja dla bezpieczeństwa, na treści związane z tematyką bezpieczeństwa w ruchu drogowym w roku szkolnym 2014/2015 w przeliczeniu na jeden oddział, przeznaczono jedną godzinę zegarową. Przedmiot godzina z wychowawcą był realizowany na podstawie ramowego planu nauczania zgodnie ze szkolnym planem nauczania obowiązującym w roku szkolnym 2014/2015 w klasach pierwszych, drugich i trzecich, w wymiarze jednej godziny lekcyjnej na oddział w tygodniu. W roku szkolnym 2014/2015 zrealizowano w klasach pierwszych od 34 do 40 godzin lekcyjnych z przedmiotu godzina z wychowawcą, w klasach drugich od 32 do 41 godzin lekcyjnych z przedmiotu godzina z wychowawcą, w klasach trzecich od 30 do 40 godzin lekcyjnych z przedmiotu godzina z wychowawcą. W ramach godzin z wychowawcą, na treści związane z tematyką bezpieczeństwa w ruchu drogowym

w roku szkolnym 2014/2015 w przeliczeniu na jeden oddział, przeznaczono około 40 minut.¹⁰

(dowód: akta kontroli str. 410-432)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że w przedmiocie edukacja dla bezpieczeństwa, na treści związane z tematyką bezpieczeństwa w ruchu drogowym w roku szkolnym 2014/2015 w przeliczeniu na jeden oddział, przeznaczono tylko 4.1 % czasu, z całkowitego czasu przewidzianego na realizację pozostałych treści wynikających z podstawy programowej.

Jeszcze mniej, bo średnio tylko 2.5 % czasu, z całkowitego czasu wyznaczonego na realizację treści programowych w klasach gimnazjalnych, w przeliczeniu na jeden oddział w przedmiocie godzina z wychowawcą, przeznaczono w roku szkolnym 2014/2015 na treści związane z tematyką bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Mając na uwadze fakt, że ciągle wśród ofiar wypadków drogowych największą grupę stanowią piesi, w ocenie NIK, w ramach przedmiotu godzina z wychowawcą wskazane byłoby zwiększenie wymiaru czasu poświęconego na edukację związaną z bezpieczeństwem i ochroną pieszych w ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 431-432)

Ocena częściowa

Szkoła realizowała zawarte w podstawie programowej wymogi w zakresie celów i treści związanych z bezpieczeństwem w ruchu drogowym poprzez przedmioty: edukacja dla bezpieczeństwa i godzina z wychowawcą. Wiedza, którą uczniowie przyswoili podczas tych zajęć, pogłębiła ich umiejętności prawidłowego korzystania z dróg publicznych.

3. Udział szkoły w akcjach edukujących i promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Wśród form aktywności szkoły edukujących i promujących bezpieczeństwo w ruchu drogowym należy wymienić udział uczniów gimnazjum w XVII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży organizowanego przez m.in. Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i Szefa Obrony Cywilnej Kraju. Konkurs pod hasłem: „Bezpieczeństwo i rozwaga – tego od Ciebie każdy wymaga”. Wśród laureatów znalazła się uczennica klasy III e gimnazjum, która zdobyła drugie miejsce. Według organizatorów celem tej edycji konkursu było zainteresowanie tematem bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, gdyż jedynie taka postawa i świadomość występowania zagrożeń może uratować życie lub zdrowie.

W konkursie „Mój Drogowy Przyjaciel” organizowanym przez Komendę Miejską Policji w Poznaniu, adresowanym do gimnazjalistów z terenu Poznania oraz powiatu poznańskiego, którego celem było wytworzenie wśród uczniów refleksji na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, oraz zwrócenie uwagi na znaczenie stosowania elementów odblaskowych, za swoją fotografię wyróżnienie otrzymała uczennica klasy III e.

Od 2004 r. gimnazjum było organizatorem festynu „Świat się kręci wokół Trójki”, podczas którego odbywały się pokazy Straży Pożarnej – pozorujące wypadek drogowy i powstanie konieczności udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanym. Począwszy od 2013 r., w okresie przedwakacyjnym, w maju lub czerwcu, szkoła

¹⁰ Ponieważ czas przeznaczony na realizację tematyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym w przedmiotach edukacja dla bezpieczeństwa i godzina z wychowawcą nie był zymiarowany i ewidencjonowany (brak takiego obowiązku), przybliżone dane prezentowane w wystąpieniu dyrektora szkoły uzyskał na podstawie rozmów z wychowawcami poszczególnych oddziałów i z nauczycielem prowadzącym przedmiot edukacja dla bezpieczeństwa.

zapraszała przedstawicieli służb mundurowych na spotkania z młodzieżą, którzy wygłaszali prelekcje i pogadanki oraz wykonywali pokazy z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ratownictwa drogowego.

W 2013 r. gimnazjum zdobyło tytuł Bezpiecznej Szkoły oraz członkostwo Ogólnopolskiego Klubu Bezpiecznej Szkoły. W ramach tego projektu Rada Pedagogiczna oraz uczniowie szkoły zrealizowali m.in. zadania: „Bezpieczne zachowanie w szkole, domu, na ulicy, udzielanie pomocy, obrona konieczna” oraz „Przestrzeganie prawa to obowiązek każdego, także ucznia”.

W kwietniu 2012 r., z okazji X-lecia Stowarzyszenia Bezpieczna Gmina Swarzędz, gimnazjum otrzymało podziękowanie za współpracę i działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców miasta i gminy Swarzędz, w tym za umożliwienie prowadzenia w szkole zajęć edukacyjnych z zakresu przestrzegania przepisów ruchu drogowego oraz udział w konkursach pod hasłem „Bezpieczna szkoła – bezpieczny uczeń”.

Uczniowie gimnazjum brali udział w rajdach rowerowych organizowanych przez Gminę Swarzędz i firmę Brodex; rajdy kończyły się konkursami wiedzy o bezpieczeństwie w ruchu drogowym.

Ponadto szkolna biblioteka dysponowała zbiorem tytułów związanych z bezpieczeństwem w ruchu drogowym, adresowanych bezpośrednio lub pośrednio do młodzieży w wieku gimnazjalnym.

(dowód: akta kontroli str. 433-442)

Ocena częściowa

Szkoła rzetelnie wykorzystwała istniejące możliwości uczestnictwa w akcjach edukacyjnych i promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego. Była także organizatorem festynów szkolnych, w ramach, których pozorowano wypadki drogowe i sposoby udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym oraz spotkań z przedstawicielami służb mundurowych, poświęconych bezpieczeństwu w ruchu drogowym.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od sformułowania wniosków pokontrolnych, podkreślając jednak istotność sformułowanych powyżej uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania sformułowanych w nim uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 31 marca 2016 r.

Kontroler
Zbigniew Truszkowski
specjalista kp.

Dyrektor
z up. Tomasz Nowiński
wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis